

našel sem je, ki vam oči vernejo.“ A kedar prideta na óni hribec v gozdu, reče deček siromak pervej Vili: „zdaj mi povédi kje so starčeve oči? ako mi tega ne poveš, veržem te tjá doli v vodo. — „Ne stori tega za božjo voljo! Ivica, ne stori tega!“ prosi ga Vila, „jaz ti starčeve oči vernem.“ In odpelje ga v veliko votlino mej skalovjem, kjer je bil velik kúp samih oči, velikih in majhnih, černih, modrih, sivih in zelenih. Vila odbere dve oči iz kupa ter ju podá pastirju. A ko ju Ivica vdene v starčkovó glavo, začnè starec zdihovati, govoreč: „aj, jaz siromak! to nįso moje oči; vidim same sove!“ Ivica se razjezi, popade Vilo ter jo verže v vodo.

Zdaj reče drugej Vili: „povédi mi ti, kje so starčeve oči?“ Tudi ta se začne izgovarjati, da za oči nič ne vé; ali ko jej deček zapretí, da tudi njo verže v vodo, odpelje ga v óno isto votlino ter mu odbere dve oči. A slepi starec se jezi ter reče: „aj, to nįso moje oči; vidim same kokoši!“ In zgodilo se je tudi drugej Vili kakor pervej, da jo deček verže v vodo.

„Povédi mi ti, kje so starčeve oči?“ reče zdaj Ivica tretjej, najmlajšej Vili. Ta ga odpelje v votlino, in izbere mu dve oči. A ko ju Ivica vdéne v starčevo glavo, vzdihne starec, da nįso njegove oči, govoreč: „vidim same ščuke!“ Ivica, vidéč, da ga je tudi ta Vila prevarila, hotel jo je v vodi uto-piti; ali Vila ga prosi, jokajóč: „ne stori tega, za Boga te prosim, Ivica ne stori tega! jaz ti dam prave starčeve oči!“ In odbere mu ju izpod velicega kupa. A kedar ju Ivica zasadi v starčeve jamice, vzklikne starec veselo: „to — to so moje oči! hvala Bogu! zdaj zopet dobro vidim.“

Od tega časa sta Ivica in starček živela jednako v lepej slogi. Ivica je pasel kozé, a starček je delal domá sir, ki sta ga skupaj jedla. A Vile se nįso nikoli več prikazale na onem zelenem hribcu v bližnjem brezíku.

Mraka in potok.

(Podoba slabega in dobrega človeka.)

Bilo je necega dné po leti. Oče vstanejo zjutraj rano, da gredó pogledat na polje. Sè soboj vzamejo oba otroka, Miljutína in Gojka. Pot je pripelje memo velike smerdeče mlake, ki je stala ob cesti. Takój si Miljutin zatisne nos ter zavpije: „fej, kako smerdí ta gerda mlaka! Oče, hitímo, da poprej pridemo memo; ne morem tega gerdega smradú prenesti.“ — „A jaz bi rekel, da ostanimo malo tukaj, ker tudi mlaka ali luža ima marsikaj podučnega za vaju,“ rekó oče ter postanejo.

„Kaj?“ reče Miljutin, čudéč se, „ta gerda in smerdeča mlaka bi imela kaj podučnega za naju? Tega užé ne verjamem!“

„A vendar stoji, kakor sem rekel,“ rečejo oče. „Ali ne vesta, da je ljubi Bog tudi gerde, gnjusne stvarí ustvaril ter jih je postavil poleg lepih in mič-nih, a to zategadelj, da nas lepe stvarí potem še bolj mikajo? Ravno zato ima ta mlaka dokáj podučnega za nas ljudi.“

„Zatorej vas lepo prosim, oče, povédite nama, kak nauk nam daje ta gerda mlaka tukaj ob cesti?“ reče starejši sin Gojko.

„To je takó,“ rečejo oče, „mlaka ali luža nam je podoba slabega, izpri-

denega človeka. Stoječa voda se kmalu izpridi, začne gnjiti in smerdí. Tako tudi človek, ki neče delati, popači se ves na duši in na telesu ter se pogrezuje v blato nečistosti in drugih gerdih pregreškov. „Lenoba je mati vseh pregreh“ — tako se glasi užé star prigovor, ki je in ostane zmirom resničen. Gnjlja voda, kakoršno vidite tukaj v tej mlaki, nij v pijačo niti ljudem niti živini; samo žabe in močeradi prebivajo v njej. Ob krajih take vode ne raste družéga nego same koprive in osat. Vidita, tak je tudi nemáren ali izpriden človek; on nikomur ne koristi ter nema nobene vrednosti za svojega bližnjega, ker nij za drugo na tem svetu nego v nadlogo in izpodtiko dobrim ljudém. Len ali nemaren človek oslabí na duši in telesu ter ne donaša nobenega sadú. On je kakor neobdelan svet, ki tudi družega ne donaša nego ternje in osat. Hudobnega človeka noč in dan žgé in grize notranji červ, t. j. njegova lastna vest mu ne dá nikoli mirú niti pokoja. — V kalnej in smerdljivej vodi, kakor jo vidita tukaj v tej mlaki, se tudi ljubo solnce ne more tako čisto odsévati kakor to vidita v čistej vodi. Le poglejta, kako témno in medlo se odsévajo solnčni žarki iz smerdljive mlake, vidi se nam, kakor bi hotela ugásniti lepa solnčna podoba.

Ravno tako otemní tudi duša in sercé hudobnega človega ter počasi uga-suje v njem podoba božja. O kako se mi smili tak ubog nesrečen človek, zapuščen od Boga in od vseh dobrih ljudi.“

Tako je govoril oče svojima otrokoma dalje idóč v bližnjo dobrovo. Otroka sta šla tiho za njim, premišljajóč očetove besede. Gojko prime očeta za roko in reče: „ljubi oče! pokazali ste nama podobo brezbožnega človeka, prosim vas, da nama zdaj pokažete podobo dobrega in bogoljubnega človeka!“

„To mi je lahko,“ odgovori oče. Táko podobo imata precej tukaj na zelenem travniku. Le poglejta tam óni potóček, ki se vije kakor srebern pas po zelenej travi. On vama je podoba dobrega, plemenitéga človeka! Voda v potoku ne stoji, nego vedno teče naprej, a to storí, da je njegova voda zmirom čista in hladna. Kako vesel je žejni popotnik, kedar pride do bistrega in hladnega potoka, da se napije njegove čiste in zdrave vode! Voda iz potoka se tudi razlije po zelenem travniku, da potlej vse lepše in veseleje raste.

Takšen je tudi dober in plemenít človek; on zmirom dela ter nij nikoli len ali nemaren. On tudi drugim ljudém dobro dela; vsacemu je prijatelj in dober pomočnik v nadlogah in potrebah. — Ob bregovih potoka raste zelena in bujna trava, pomešana s pisanimi cveticami. Tu je tiha in ponižna vijolica, tam zopet lepa modra potočnica, vsak ima rad te lepe cvetíce; otroci je nabirajo v šopke in vence.

Tako tudi v persih bogoljubnega človeka prebiva zgolj nedolžno veselje, vsak se mu rad bliža, vsak se rad z njim drúži in razgovarja.

Kakor se v čistej vodi rumeno solnce v vsej svojej lepoti odséva, tako in še lepše se odséva podoba božja v čistej duši nepokvarjenega človega. In ta čisti odsév podobe božje se mu razliva po vsem obličji ter mu daje nepopisljivo miloto in lepoto.

Povédita mi zdaj, ljuba otroka, katera podoba se vama bolj dopada?“

„Ta poslednja podoba dobrega človeka,“ odgovorita jednoglasno Miljutin in Gojko ter pristavita še besede: „o naj bi tudi jaz bil podoben čistemu potočku!“